

MEHKUŽCI

Mollusca

Približno 53.156 vrst

I. Umestitev v sistem

Domena : evkarionti

Kraljestvo : živali

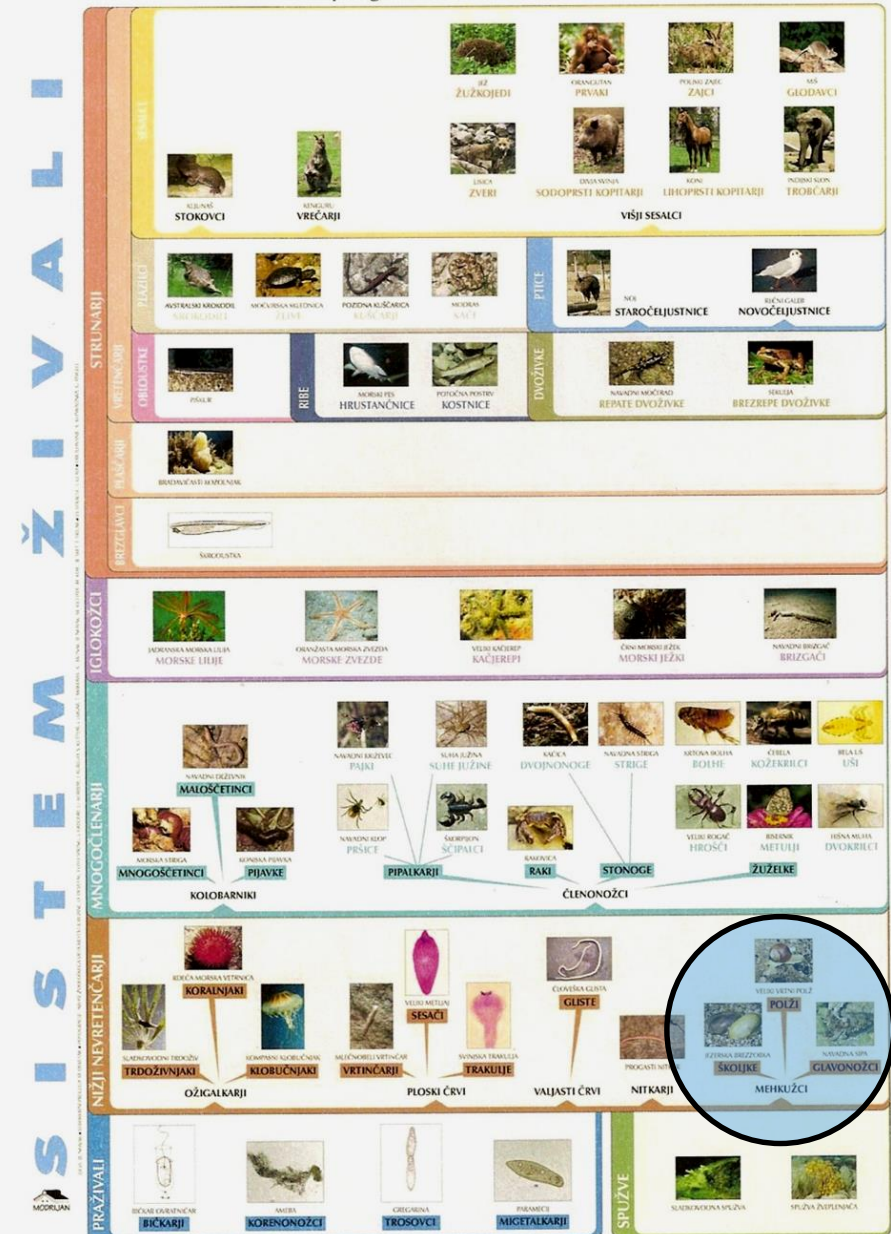
Debilo : mehkužci

Razred (8):

- Polži (*Gastropoda*),
- Školjke (*Bivalvia*),
- Glavonožci (*Cephalopoda*),
- Zobati polžki (*Scaphopoda*),
- Hitoni (*Polyplacophora*)

SISTEM ŽIVIH BITIJ

preglednica za učence

2. Življenjski prostor

- ▣ nahajajo se v morjih, celinskih vodah in na kopnem z dovolj vlage
- ▣ najštevilčnejša živalska skupina

3. Zgradba telesa

- ▣ telo je mehko, brez notranjega ogrodja
- ▣ sestavlja ga velika mišičasta noga, glava ter drobovnjak, v katerem so notranji organi
- ▣ večina diha s pomočjo škrg, nekateri kopenski polži pa s preprostimi pljuči
- ▣ imajo preprost odprt krvožilni sistem
- ▣ živčevje je najbolj razvito pri glavonožcih, ki imajo dobro razvita čutila za vid in ravnotežni organ

-
- ▣ **edina telesna odprtina so usta**, ki služijo tudi kot zadnjična odprtina
 - ▣ telo pokrivata dve vrsti celic. Zunanje tvorijo povrhnjico, notranje celice pa črevno povrhnjico
 - ▣ med obema plastema celic se nahaja zdrizasta snov

4. Prehranjevanje

- ▣ večina mehkužcev je **plenilcev**, zato imajo v ustih razvit močan, s številnimi zobci posejan organ imenovan **strgača**
- ▣ Prehranjujejo se s filtracijo – precejanjem vode

5. Razmnoževanje

- Nekateri so obojespolniki (hermafroditi), nekateri pa ločenih spolov

Predstavniki: POLŽI

▣ Delitev:

- **slinarji (nimajo hišice: Polž lazar)**
- vrtni polži (velika rjava hišica)
- svitki (jezera in potoki)
- mlakarji (jezera in potoki)

- Polži (*Gastropoda*),
- Školjke (*Bivalvia*),
- Glavonožci (*Cephalopoda*),
- Zobati polžki (*Scaphopoda*),
- Hitoni (*Polyplacophora*)

Skiciraj POLŽA LAZARJA

Predstavniki: POLŽI

▣ Delitev:

- slinarji (nimajo hišice: Polž lazar)
- **vrtni polži (velika rjava hišica)**
- svitki (jezera in potoki)
- mlakarji (jezera in potoki)

- Polži (*Gastropoda*),
- Školjke (*Bivalvia*),
- Glavonožci (*Cephalopoda*),
- Zobati polžki (*Scaphopoda*),
- Hitoni (*Polyplacophora*)

Skiciraj VRTNEGA POLŽA

Predstavniki: POLŽI

▣ Delitev:

- slinarji (nimajo hišice: Polž lazar)
- vrtni polži (velika rjava hišica)
- svitki (jezera in potoki)
- **mlakarji (jezera in potoki)**

- Polži (*Gastropoda*),
- Školjke (*Bivalvia*),
- Glavonožci (*Cephalopoda*),
- Zobati polžki (*Scaphopoda*),
- Hitoni (*Polyplacophora*)

Skiciraj MLAKARJA

Predstavniki: ŠKOLJKE

- ▣ Najbolj poznani pri nas:
 - leščur
 - klapavica
 - ostriga
 - srčanka
 - potočni škržek

Skiciraj LEŠČURJA

- Polži (*Gastropoda*),
- Školjke (*Bivalvia*),
- Glavonožci (*Cephalopoda*),
- Zobati polžki (*Scaphopoda*),
- Hitoni (*Polyplacophora*)

▣ Značilnosti... dokončaj za domačo nalogo!

Predstavniki: GLAVONOŽCI

- Polži (*Gastropoda*),
- Školjke (*Bivalvia*),
- **Glavonožci** (*Cephalopoda*),
- Zobati polžki (*Scaphopoda*),
- Hitoni (*Polyplacophora*)

- nimajo zunanje lupine
- na glavi, ki je dobro razvita imajo lovke s številnimi priseski
- **sprednji del noge se je preobrazil v lovke, zadnji del pa v lijakast organ imenovan sifon**
- Delitev:
 - **Četveroškrjarji** : amoniti (izumrli) in brodnik (*Nautilus*)
 - **Dvoškrjarji** : lignji, sipe, hobotnice

- ▣ Premikajo se s pomočjo sifona, skozi katerega potiskajo vodo
- ▣ Skozi sifon v nevarnosti iztisnejo črnilo, ki zmede sovražnike

Skiciraj LIGNJA

Vrsta lignja (*Sepioteuthis sepioidea*).

Vrsta hobotnice (*Octopus vulgaris*)

Poznaš kakšnega živega fosila iz skupine glavonožcev?

7. Ekološki pomen mehkužcev

- ▣ pomembni v prehranjevalni verigi
- ▣ večina jih je plenilcev, školjke so filtratorji, sladkovodni in kopenski polži so rastlinojedci
- ▣ prilagojeni ekoloških razmeram
- ▣ pomemben gospodarski vir dohodka
- ▣ **ogroženost!**
- ▣ **nekatero invazivno vrsto**